

Epifanie 5-1-25 Bergkerk

Gemeente van Christus,

Ik hoorde een collega zeggen, 'Eerlijk gezegd kan ik een zeker gevoel van jaloezie ten opzichte van de wijzen uit het oosten niet goed onderdrukken: want zij namen tenminste nog een beslissing! Zij gaan op weg!' Zij worden pelgrims. Ik vond dat mooi gezegd en dat zegt waarschijnlijk ook iets over mij, 'zij namen tenminste nog een beslissing'. Wij aarzelen, wij stellen uit, wij hebben keuze stress. Ik kan eindeloos dubben. Maar die magiërs uit het oosten gaan op weg, ze wagen het, kome wat komt! Zij nemen tenminste een beslissing.

Afgelopen jaar hoorden we wel een enorme hoeveelheid meningen, eindeloze proefballonnen, sterke uitspraken, ... onze kranten en mailboxen puilen uit ... maar we komen tot niets. Een kabinet dat eindeloos met elkaar bezig is, problemen moeten worden benoemd en geadresseerd, liefst met heel grote en harde woorden, ... maar wat wordt er beslist en wat wordt er gedaan en belangrijker nog wat wordt er opgelost? Wij raken verstrikt in een web van feitenvrije meningen ... wij worden geframed, wij worden beïnvloed door 'influencers' wij worden gestuurd door algoritmes ... feiten zijn minder relevant dan duiding, en met een kleine kwinkslag gezegd, vermoed ik, dat die bijzondere verschijning van een ster, waarover het evangelie spreekt, tegenwoordig zou worden geduid als: 'ach, zo'n ster is ik ook maar een mening!' En er zou uiteindelijk werkelijk niemand in beweging zijn gekomen.

Maar dan die wijzen uit het oosten zij nemen tenminste nog een beslissing! Voor de evangelist Matteüs staan die Magiërs / magoi / magi voor heel de verzamelde wijsheid van de wereld. En wat hen uiteindelijk in beweging brengt is, dat zij zich laten gezeggen. Ze draaien niet rond in een eigen gelijk, een eigen web van feitenvrije meningen ... nee, zij reageren op wat hen aanraakt. Ze gaan! Het is niet iets eigens, maar het is iets anders, waardoor ze in beweging komen. Iets waardoor je loskomt en waardoor je bereid bent om je uit je situatie vrij te maken en op weg te gaan. Op weg naar wat in beginsel ook voor hen onbekend is maar waarvan zij heil en heling vermoeden.

Als Jezus geboren wordt in Bethlehem Judea in de dagen van koning Herodus belanden Magiërs uit het oosten in Jeruzalem. Zij stellen een vraag: 'Waar is de koning van de Judeërs geboren?' Ze belanden in het paleis van Herodus, bolwerk van zittende macht, met eigen gebeitelde waarheden. Grote woorden maar geen beweging. Zoals in onze wereld de dingen zijn zoals ze zijn, ..onverschillig: geweld, armoe, pijn, machtswellust, genot, begeerte ... de wereld draait maar door - onverschillig. En toch dit Bijbelverhaal 'een ster aan de wandel' is geen onverschillig verhaal, er is beweging, toenadering, vragen, ontmoeten ... hulde brengen. Deze God, de God van de bijbel, is niet een Opperwezen dat in de sterren is af te lezen, maar een verschijning, een epifanie. En Epifanie betekent dat 'iemand' en dus niet 'iets' aan het licht treedt. Iemand treedt aan het licht, niet een iets waar wij naar kijken, maar een iemand die naar ons kijkt, iemand met een gezicht, een gezicht wat je niet kunt thuis brengen, maar dat je wel zeer bekend voorkomt. Dat is epifanie, er verschijnt iemand in ons bestaan die ons aankijkt en die vraagt om een antwoord. Ik moet denken aan een uitspraak van de theoloog Miskotte: 'wij zijn door Jezus gestoord'. Het is deze storing die ons van mensen onder een koud heelal waar de sterren rijzen en dalen, maakt tot mensen op een weg, mensen met een geschiedenis en een toekomst. Wij zijn door Jezus gestoord, de magiërs werden in hun horoscopen gestoord Koning Herodus werd in zijn machtswellust gestoord en hij reageert dan ook als een gestoorde gewelddadige tiran. Dat is epifanie, iemand verschijnt, de Heer verschijnt, Mensen leven niet in een oceaan van tijd maar voor zijn aangezicht, voor het aangezicht van heel veel anderen met wie wij verbonden zijn. Wij zijn dus niet mensen die het allang weten, maar mensen die worden aangesproken om weer te weten waartoe wij bestaan. Wij hebben het licht niet, maar wij hebben het licht nodig dat is Epifanie op de eerste zondag van een nieuw jaar, omdat in het hemels licht het gelaat van een ander oplicht die aan onze zorg is toevertrouwd en aan wiens zorgen wij ons mogen toevertrouwen.

En dat is een heel kwetsbare schat, zo kwetsbaar als een ster in de nacht, donkere wolken kunnen maken dat je de ster niet ziet, kwetsbaar als een vlammetje op de kaars, de stormen van de tijd kunnen de vlam doven, kwetsbaar als een kind in een mandje en tegelijk weet je ... en voel je tot in alle vezels van je bestaan waarom je er bent en waartoe je er bent, je wordt opgericht uit de tijd van de kalender die maar voortraast omdat je onvoorwaardelijk en definitief bent aangestoten door een licht in de morgen.

Zij nemen tenminste nog een beslissing. Wat de wijzen wijs maakt is dat zij zich laten gezeggen,

door een verschillig verhaal en dat zij daardoor in beweging komen. Dat het een verlangen in hen raakt en losmaakt waardoor zij bereid zijn op reis te gaan. En de evangelist Matteüs houdt vol verwachting de mogelijkheid open dat ook wijzelf zo wijs zouden kunnen zijn. Moge het zo zijn, in weer een nieuw jaar van de Heer. Anno Domini 2025. Amen